

11.3.2025

Kojonkulman Seudun Metsästysseura ry
Kojonperäntie 647
32260 Kojonperä

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite: MMM:n lausuntopyyntö <https://mmm.fi/lausunnolla>

Lausuntopyyntö (Dnro VN/36093/2024)

Lausunto maa- ja metsätalousministeriön luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi metsästyslain 41 §:n muuttamisesta

Kojonkulman Seudun Metsästysseura ry kiittää mahdollisuudesta lausua esityksen kohteena olevasta asetusalunnoksesta ja toteaa seuraavaa:

Seuramme alueellamme Loimaalla ja Punkalaitumella suurpetokannat ovat kasvaneet räjähdysmäisesti viimeisen 10 vuoden aikana. Esimerkiksi susia alueellamme oli vain satunnaisesti 2000 luvun alkupuolella. Nyt tällä alueella todistettavasti liikkuu useampia susilaumoja, ja asukkaat näkevät mm susia lähes päivittäin. Monasti ne saattavat pysyä samalla pienellä alueella useammankin päivän ajan. Pelkästään Punkalaitumen kunnan alueella on runsaan kahden kuukauden ajalla välillä 1.1.2025-6.3.2025 kirjattu tassu-järjestelmään lähes 400 susihavaintoa ja susien pihakäyntejä on ollut 74. Loimaan puolella merkintöjä on lähes 100. Vielä 2000- luvun alkupuolella niitä ei ollut oikeastaan lainkaan. Nämä määrät ovat aivan valtavia!. Myös ilveskanta on kasvanut reippaasti, kun senkin metsästys on ollut jäissä tai vaikeaa jo pidemmän aikaa. Läheltä piti tilanteita, erityisesti suden kanssa on täälläpäin ollut jo useita. Noilla alkuvuoden havaintomäärillä olisi tulossa vuositason susien pihakäyntejä vähintään yksi/päivä Loimaan / Punkalaitumen alueella. Punkalaitumen kokonaispinta-ala on noin 36 000 ha, ja Loimaan 85 000 eli kyllä petokanta täällä on kestävä. Ei ihme, että maaseudun asukkaat ovat peloissaan ja huolestuneita.

Lammastalous, jota ennen oli näillä seuduilla, on vähentynyt oleellisesti susivahinkojen vuoksi. Kasvava suurpetokanta on selkeä haaste alkutuotannon kehittämiseksi ja kannattavuudelle.

Täällä asuvat ihmiset eivät enää monikaan uskalla iltaisin yksin liikkua. Kotikoiran irti pitäminen tai ulospäästäminen yksin on lähes mahdotonta. Maaseudulla moni harrastaa ulkoliikuntaa, sienestystä ja marjastusta, mutta nämäkin harrastukset ovat radikaalisti vähentyneet susivaaran vuoksi. On ihan ymmärrettävää aikuisenkin ihmisen pelätä sutta tai susilaumaa, kun yksin liikut maastossa, metsässä tai suolla.

Lasten turvallisuus huolettaa erityisesti, uskaltaako lasta päästää yksin ulos leikkimään, jos on tiedossa, että lähialueella liikkuu useamman suden lauma. Miten turvataan nuorten ja lasten luontainen liikkumismahdollisuus luonnossa, mielestämme ei mitenkään, jos suurpetokantoja ei saada leikattua?

Ja miten on sitten vauvojen nukuttaminen ulkona vaunuissa. Uskaltaako sitäkään enää kukaan tehdä ilman jatkuvaa valvontaa?

Ei kait tuota elämää maaseudulla voi suurpedot ohjata nykymaailmassa! Ollaanko palaamassa 1800 luvun aikaiseen tilanteeseen ihmismenetyksineen !

Päättäjien kannattaisi lukea Jouni Tikkasen kirja Lauma . Kirja kertoo 1800 luvun loppuvuoden tapahtumista, kun susilta olikin yhtä äkkiä ruoka vähissä esim Mynämäen alueella, ja että kuinka monta lasta sudet silloin tappoivat saalistaen niitä ihan talojen pihapiiristä. Kävipä joku susi aikuisenkin kimppuun. Silloin yhteiskunta maksoi erittäin suuria tapporahoja, että susikanta saatiin kuriin, siinä hyvin onnistuen.

Lähialueen susista ja niiden liikkeistä on metsästäjillä erittäin tarkka ja ajankohtainen tieto käytettävissä koko ajan. Metsästäjät hyödyntävät tätä tietoa aina jahteja suunnitellessaan ja vältämme menoa alueille, joilta on tuoreita susihavaintoja. Nähdyt havainnot, näkö/jälki, merkataan tracker aplikaatioon. Tieto välitetään sitten nopeasti metsästäjien ja kyläläisten WhatsApp/Facebook ryhmissä paikallisille asukkaille. Missä nähty, tarkka sijainti/karttakuva, kellonaika, montako sutta ja mihin suuntaan ne ovat menossa jne. Jokainen voi sitten oman harkintansa mukaan päättää liikkeuko ulkona, päästääkö lapset pihalle, hoidanko koulukuljetuksen jne. Tässäkin kohtaa voi vain ihmetellä, miksi Luken tai Tassu järjestelmän ja Omariista tiedot eivät ole kaikille julkisia, kun ne on verorahoilla maksettu?. Muiden kanavien kautta saatava tieto, kun on ihan julkista. Myös Omariista järjestelmästä jaetaan paikallisille asukkaille kuvakaappauksia kaikista suurpetohavainnoista ja sijainneista.

Onko nyt niin, että erittäin pitkät kansalliset perinteet omaama suomalainen metsästyskulttuuri halutaan määrätietoisesti ajaa alas valtiovallan taholta?. Suomalainen metsästysperinne kun on aina perustunut koirien hyödyntämiseen. Jo nyt metsästyskoirien koulutus ja käyttö metsästyksessä on lähes tyystin loppunut täälläpäin.

Petojen määrän kasvu on myös vaikuttanut oleellisesti riistakantojemme monimuotoisuuteen. Sorkkaeläimet juoksevat hädissään petoja pako. Tästä hyvä esimerkki liikenneonnettomuudet, vaikka peurakantaa on metsästäjien toimesta selkeästi leikattu, ovat sorkkaeläinkolarit siitä huolimatta lisääntyneet. Näillä alueilla sudet syövät keväällä syntyviä hirven ja peuran vasoja aika paljon. Jonkin tutkimuksen mukaan susi tarvitsee päivittäin noin 0,14 kiloa lihaa suden omaa ruhokiloa kohden. Tämä tarkoittaa vähintään yhtä peuran vasaa/viikko/susi.

Osa metsästäjistäkin on vähentänyt susivaaran takia esim peuran kytäysmetsästystä. Ei ole mukava lähteä hämääseen/pimeään metsään hakemaan ammuttua peuraan, kun tietää, että mahdollisesti susilauma on samassa metsässä. Muutenkin suurpetojen uhka on vähentänyt metsästysinnostusta.

Nyt kun pitkäaikainen, perinteinen koiralla metsästäminen on loppunut lähes täysin. Miten jatkossa hoidetaan kolari suurpedot tai sorkkaeläimet, ja turvataan maalla asuvien turvallisuus, kun srva työhön ei ole enää sopivia koulutettuja koiria srva henkilöiden apuna. Ilman koiran käyttöä srva työ on lähes mahdotonta. Suurpetojen osalta ilman koiraan loukkaantuneiden suurpetojen etsintä on myös srva henkilölle erittäin vaarallista. Kuka tämän työn sitten hoitaa, kun koulutettuja koiria ei enää ole käytettävissä?

Laitonta suurpetometsästystä ei näillä alueilla ilmene. Tiedossamme ei ole lähimenneisyydestä yhtään edes tutkintaan asti johtanutta rikosepäilyä. Jonkin verran on ollut laillisia suden lopetus ja karkoituslupia. Niitä on nytkin lähialueilla voimassa.

Paikalliset asukkaat asettavat meille metsästäjille paikallisesti melkoisia paineita. Miksette hoida niitä suurpetoja, kun kerran olemme maamme teille vuokranneet jne. Vastuullisina ja lainkuuliaisina metsästäjinä joudumme monesti aika hankaliin keskusteluihin suurpedoista johtuen myös maanomistajien kanssa.

Olemme tutustuneet metsästyslakiin ja lainsäädännön muutosesitykseen, sillä tietotaidolla ja kokemuksella mitä meillä paikallisilla metsästäjillä on. Tähän liittyen näemme ainakin seuraavat muutos- ja tarkennustarpeet. Mukana myös meidän metsästäjien ajatuksia, miten esitystä voisi muuttaa.

1. Huomioitava selkeästi alueelliset suurpetohaasteet ja petojen poistotarpeet, suurpetojen käsittely vaikkapa hirvitalousalueittain

- Nyt tiedetään, että esim. joillakin alueilla on paljon, joillakin vähän susia. Tämä pitää ehdottomasti jotenkin huomioida lainsäädännössä. Meillä on käytössä alueelliset riistaneuvostot ja hirvitalousalueet. Eikö niitä voisi päätöksen teossa hyödyntää ja säätää heille suurpetojen osalta kantojen hoitovaltuudet, huomioiden kuitenkin koko maanakin suurpetokannat. Tähän meillä on selkeä riistahallintorakenne olemassa, erilainen kuin Ruotsissa, mutta toimiva malli kuitenkin.

2. Selkeämpi malli miten voi uhkaavan/piha-alueella liikkuvan pedon poistaa. Voisiko jo pienempikin uhka olla suurpedon poistoperuste

- Paikalliselle asujalle on tärkeää, että uhkaava tilanne suurpedon kanssa hoidetaan heti, jos se vaan on mahdollista, ja jos sen hoitamiseen löytyy nopeasti esim paikallisen metsästysseuran srva henkilö tai muu vastaava luvallinen henkilö. Pitää olla metsästäjille selkeä malli, valta ja vastuu, miten voi toimia, että ei joudu ao tilanteissa syytettyjen penkille. Muutenkin tarvitaan erittäin nopea päätösketju.

3. Niin, että riistahallinto ammattimaisena toimijana hakee kaikki luvat

- Olemme ymmärtäneet, että suurpedon kaatoluvan haku on aika monimutkaista. Helpointa on, että alan ammattilainen eli riistahallinto perustelee ja hyväksyy kaikki suurpetoluvat. Paikallinen rhy tai seura voi esittää, että montako suurpetolupaa rhy:n tai seuran alueelle tarvittaisiin, mutta perustelut niille hoitaisi ammattiorganisaatio eli riistahallinto.
Kannanhoidollisen metsästyksen poikkeuslupien menettely tulee uudistaa Ruotsin mallin mukaiseksi. Meillä metsästäjillä ei ole käytettävissä mitään virallisia tietoja suupedoista. Viranomaisten tiedostoihin pääsevät vain tietyt henkilöt esim suurpetoyhdyshenkilöt. Hekään eivät saa jakaa ao tietoja ulkopuolisille. Miten tavallinen metsästäjä tai seura voi tehdä hakemuksen, kun ei ole tarvittavia pohjatietoja käytettävissä.
- Meillä on vain paikallinen näkemys, että suurpetoja on ja että jotain niille pitäisi tehdä. Mm luvanvaraiset sorkkaeläin luvatkin tulevat kokonaismäärinä riistahallinnolta. Seurat sitten sulassa sovussa jakavat määrät keskenään ja tarpeen tullen jättävät osan myönnettyistä luvista ns pankkiin.

4. Kaikilla kansalaisilla pitää olla samanlainen perustuslaillinen oikeus turvalliseen asumiseen ja liikkumiseen

- Nyt on niin, että jos suurpeto liikkuu isomman kaupungin alueella, niin viranomaiset puuttuvat asiaan heti ja poistavat suurpedon sieltä. Jos suurpeto liikkuu asutulla maaseudulla, välttämättä ei moneen päivään tapahdu mitään, tai kaikkineenkaan ei tapahdu mitään. Näin ei kyllä toteudu perustuslaillinen kansalaisen oikeus turvalliseen asumiseen ja liikkumiseen. Lainsäädännössä pitää olla tähän joku esitys. Virossa

ymmärtääksemme tämäkin on tasapuolisemmin ratkaistu kuin nyt ollaan Suomessa esitetty.

- Myös meillä metsästäjillä pitää olla perustuslaillinen oikeus sitä harrastaa ja ylläpitää perinteitä.

5. Suomessa vain yhden geeniperimän susipopulaatio

- Tästä lainsäädäntömuutosesityksessä tälle ei taida olla mitään merkintää?. Kaikki kansalaiset ymmärtävät, että Suomessa on vain yhden geeniperimän susikanta ja että olemme samassa populaatiossa Venäjän susikannan kanssa. Rajan takana Venäjällä on kymmeniä tuhansia susia ja rajan ylittäminen on ihan helppoa. On järjen köyhyyttä miettiä mitään muuta tähän suhteen. Joillakin Luken tutkijoilla on näkemyksiä, että täällä Länsi-Suomessa olisi joku oma geeniperimä susilla. Mistä se olisi syntynyt, kun täällä 1800 luvun lopulla ammuttiin sudet sukupuuttoon. Uudelleen susia ilmestyi tännepäin vasta noin 1990 luvulta eteenpäin. Niin lyhyessä ajassa ei ole mitään uutta geeniperimää syntynyt ! Jossain pitää olla kirjaus, että koko Suomessa kaikki määrittely perustuu vain yhteen susipopulaation ja geeniperimään.

6. Viitearvot suurpedoille

- Tässä yhteydessä on pystyttävä kirjaamaan/päättämään kaikille suurpedoille kirjalliset viitearvot, joiden ylitys/alitus sitten johtaa tavalla tai toisella kunkin suurpedon osalta kannanhoidollisiin toimenpiteisiin. Tämä on täysin poliittinen päätös. Jos joku viitearvo on päätetty vääräksi, seurataan tilannetta ja tehdään tarvittavia korjauksia. Lain säädäntöön tästä Suomeen yhtä selvä kirjaus kuin on Ruotsissakin. Nuo viitearvojen mukaiset määrät voidaan sitten Riistahallinnon ammattitaidolla jakaa alussa esitetyille hirvitalousalueilla tai erikseen sovituille alueille, huomioiden alueelliset riistaneuvostot kun meillä kerran sellaiset ovat. **Suotuisan suojelutason vähimmäismäärät, näistä saatava kirjaus lakiin , kaikki suurpedot**

7. Asetusluonnos ja asetusmuistion luonnos saatava mukaan esitykseen.

- Tuo pelkkä 41 pykälän muutos on liian vähäinen ja epämääräinen. Tähän pitää saada mukaan myös tarvittavat asetusluonnokset ja/tai asetusmuistiot. Niissä tarkennetaan sitten tässä esityksessä esitettyjä korjauksia ja muutoksia. Pitää huolehtia, että koko säädösketju on aukoton, ja että se täyttää hallinto-oikeuksien ja korkeimman hallinto-oikeuden kriteerit, niin että suurpetojen metsästys ei kaadu oikeusasteisiin tai lainsäädännön puutteisiin.

8. Muuta huomioitavaa

- Olemme kuulleet, että olisi joitakin käänkösvirheitä, jotka johtavat erilaisiin tulkintoihin kuin mitä alkuperäiskielen teksti edellyttäisi. Tällaiset mahdolliset käänkösvirheet pitäisi korjata!
- Palveltava kaikkien kannanhoidollisen metsästyksen poikkeuslupaedellytysten täyttymisen osoittamista.
- Onko suurpetojen mahdollisesti aiheuttamista ihmisvahingoista jotakin kirjausta, jos ei niin pitäisi olla, esim srva tehtävät.

Yhteenveto: Lausuntomme keskeinen sisältö

1. **Selkeät numeeriset vähimmäisviitearvot (suotuisan suojelutason vähimmäismäärät) saatava kaikille suurpedoille, poliittinen päätös. Määriteltä niin selkeästi, että kaikki viranomais-/oikeustahot ne tulkitsevat samalla tavalla. Viitearvojen määrittely pitää olla selkeä ja numeerinen.**
2. **Huomioitava selkeästi alueelliset suurpetohaasteet ja petojen poistotarpeet**
3. **Suurpetojen lupien käsittely vaikkapa hirvitalousalueittain tai muulla jo olevalla riistatalousaluejaolla, uusia malleja/aluerajoja ei tarvita**

4. Kaikilla kansalaisilla pitää olla samanlainen perustuslaillinen oikeus turvalliseen asumiseen ja liikkumiseen asuinpaikasta riippumatta
5. Kannanhoidollisen metsästyksen poikkeuslupien menettely tulee uudistaa Ruotsin mallin mukaiseksi, tai sitä mukaellen. Selkeä malli lupien myöntämisestä.
6. Riistahallinto hakee ja perustelee luvat. Metsästäjät sitten hoitavat metsästyksen ammattimaisesti
7. Selkeämpi malli miten voi uhkaavan/piha-alueella liikkuvan pedon poistaa. Voisiko jo pienempikin uhka olla suurpedon poistoperuste
8. Suomessa voi olla vain yhden geeniperimän susipopulaatio
9. Valitusprosessit pitää olla selkeät, nopeat, eivät saa hidastaa päätöksen tekoa.

Paikkakunta ja päiväys

Loimaa 12.3.2025

LAUSUVAN TAHON NIMI

Kojonkulman Seudun Metsästysseura ry

Allekirjoitus ja nimen selvennys
Puheenjohtaja Jussi Yli-Heikkilä